

I W J E — m-ko w pow. Wołóżyńskim, dawniej dziedzictwo Kisków. Mikołaj z Ciechanowca Kiszka, kasztelan trocki, podskarbi W. X. litew-

skiego przed rokiem 1538 fundował tu Bernardynów. W r. 1631 kościół farny był przez Kisków funduszem opatrzony. Około 1611 r. jeden z Kisków założył w Iwju zbór wyznania helweckiego. Iwje jest obecnie własnością hr. Tomasza Zamoyskiego. Na uwagę zasługuje meczet należący do miejscowej kolonii tatarskiej. Niedaleko od miasteczka znajduje się kapliczka, co do powstania której jest następująca legenda: jeden z Kisków—dyssydent — postanowił zająć kościół na zbór, a Bernardynów wypędzić, co i wykonał. Gdy bernardyni w procesji z chorągwiemi otoczeni ludem wyszli z miasta—ów Kiszka nagle zasłabł i przypisał chorobę swą tej niesprawiedliwości, jakiej się względem zakonników dopuścił. Na rozkaz jego konny posłaniec ruszył dopędzać procesję i przedłożył prośbę pana aby bernardyni wrócili. Zakonnicy wrócili, Kiszka wyzdrowiał, nawrócił się i na pamiątkę wybudował kapliczkę w miejscu, gdzie posłaniec dopędził procesję.

W r. 1929 wielki pożar zniszczył większą część miasteczka. W płomieniach zginęła również stara drewniana synagoga, ciekawy zabytek.

Miasteczko dzięki pomocy państwowej i żydów amerykańskich niezmiernie szybko, bo w ciągu niespełna roku odbudowało się, już podług planu regulacyjnego, który został przez władze budowlane sporządzony.